

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07/03-158 S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**БАНКІВСЬКА СПРАВА І
СТРАХУВАННЯ**

SYLLABUS

BANKING AND INSURANCE

Шифр за ОП

OK
17

Code in Degree Programme

Освітній рівень:
бакалаврський (перший)

Level of Education:
Bachelor's (first)

Галузь знань
Міжнародні відносини

29

Field of Knowledge
International relations

Спеціальність
**Міжнародні економічні
відносини**

292

Field of Study
**International economic
relations**

Освітня програма:
Міжнародний бізнес

Degree Programme:
International business

РІВНЕ – 2025

Силабус навчальної дисципліни «Банківська справа і страхування» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». Рівне. НУВГП. 2025. 11 с.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30671/>

Розробники силабусу: Кондрацька Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки, Котик Ольга Василівна, ст. викладач кафедри фінансів та економічної безпеки

Силабус схвалений на засіданні кафедри фінансів та економічної безпеки

Протокол № 6 від 8 грудня 2025 року

Завідувач кафедри: Мельник Леонід Васильович, д.е.н., професор.

Керівник (гарант) ОП: Красовська Юліана Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ економіки і менеджменту

Протокол № 4 від 12 грудня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Наталія Едуардівна, д.е.н., професор

©Кондрацька Н.М., 2025

© НУВГП, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Міжнародний бізнес
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Рік навчання, семестр	3 рік навчання, 6 семестр
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Лекції:	16 денна /6 заочна
Практичні заняття:	14 денна /4 заочна
Самостійна робота:	60 денна /80 заочна
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна

Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор 	Кондрацька Наталія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування
Вікіситет	https://cutt.ly/8wkDax4S
ORCID	0000-0001-9103-6241
Як комунікувати	n.m.kondratska@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
	Котик Ольга Василівна, старший викладач кафедри фінансів та економічної безпеки
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	0000-0002-2749-4472
Як комунікувати	o.v.hisiuk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення розміщуються на сторінці дисципліни в системі «MOODLE»
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	
Метою навчальної дисципліни «Банківська діяльність та страхування» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» системних теоретичних знань і практичних навичок щодо функціонування банківських та страхових інституцій у національному й міжнародному фінансовому середовищі, а також опанування механізмів фінансового забезпечення, розрахунків і страхового захисту у сфері міжнародних економічних відносин. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних аналізувати діяльність фінансових інститутів у глобальній економіці, оцінювати валютні, кредитні та страхові ризики зовнішньоекономічної діяльності та приймати ефективні управлінські рішення в умовах міжнародної фінансової інтеграції.	

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=8193>

**Передумови вивчення
(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)**

Навчальна дисципліна «Банківська справа та страхування» є обов'язковою компонентою освітньої програми підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Дисципліною, що передуює вивченню даної компоненти є «Фінанси, гроші і кредит», а отримані знання будуть використовуватись при вивченні дисципліни «Міжнародні фінанси».

Компетентності

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.
ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.
ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції – 16 / 6 год., практичні – 14 / 4 год.,
самостійна робота – 60 / 80 год.

Розподіл кількості годин, ПРН	Опис освітньої компоненти
Тема 1. Банківська система України: формування, функціонування і розвиток	
лекції – 2 / 0,5 год. прак. – 1 / 0,5 год. сам. робота – 7/10 год.	Результати навчання: ПРН4, ПРН13, ПРН14, ПРН25 Створення і розвиток банківської системи України. Особливості функціонування банківської системи України на сучасному етапі. Регулювання діяльності банківських та небанківських фінансових установ. Створення та розвиток міжнародної банківської системи.

Тема 2. Організаційні основи створення, функціонування комерційних банків в Україні	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 1 / 1 год. сам. робота – 7/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН14, ПРН25</i> Організаційно-функціональна структура та органи управління банку. Порядок реєстрації та ліцензування банківської діяльності. Порядок реорганізації та ліквідації банківських установ. Діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
Тема 3. Формування та розміщення фінансових ресурсів банківських установ	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН13, ПРН25</i> Власний та залучений капітал банку. Активні операції банків. Особливості банківських послуг. Кредитні операції та послуги кредитного характеру. Лізингові операції банківських установ
Тема 4. Діяльність банків на ринку цінних паперів, міжнародні розрахунки	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН13, ПРН25</i> Банки як професійні учасники ринку цінних паперів. Інститут первинних дилерів. Роль банків в організації розрахунків при міжнародних економічних відносинах. Поняття та організаційні засади валютних операцій.
Тема 5. Діяльність небанківських кредитно-фінансових установ	
лекції – 2 / 0,5 год. прак. – 2 / 0,5 год. сам. робота – 7/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН14, ПРН25</i> Суть та поняття небанківських кредитних установ. Сутність та особливості функціонування кредитних спілок. Сутність та особливості функціонування ломбардів та мікрофінансових організацій. Сутність та особливості функціонування факторингових компаній.
Тема 6. Страхова організація як частина економічної системи	
лекції – 2 / 0,5 год. прак. – 2 / 0,5 год. сам. робота – 8/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН13, ПРН14, ПРН25</i> Сутність, принципи та основні поняття страхування. Особливості управління фінансовою стійкістю страховика. Державне регулювання страхової діяльності. Міжнародний досвід страхової діяльності.
Тема 7. Класифікація страхування	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН14, ПРН25</i> Особисте страхування. Страхування майна. Страхування відповідальності. Перестрахування і співстрахування.
Тема 8. Пенсійне страхування та забезпечення	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 7/10 год.	<i>Результати навчання: ПРН4, ПРН14, ПРН25</i> Сутність та принципи недержавного пенсійного забезпечення в Україні. Діяльність недержавних пенсійних фондів. Пенсійні та накопичувальні програми страхових компаній.
Форми та методи навчання	
<i>Методи навчання: Лекції: інформаційно-ілюстративний та проблемний методи із застосуванням лекції-візуалізації, експрес-опитування. Практичне заняття: усне опитування, навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ, тестові завдання. Самостійна робота: конспектування, тезування, анування навчально-методичної літератури, дослідницький метод, виконання інтерактивних завдань.</i>	

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення
Для підготовки до семінарських занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice, хмарні сервіси Google. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle та коворкінгова платформа Miro. Для поглибленого вивчення окремих тем використовуються фінансові калькулятори та програмні продукти з відкритим доступом.
Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів проводиться відповідно до «Системи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний та підсумковий контроль) зі змінами та доповненнями» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>). Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Критерії оцінювання встановлюються окремо до кожного навчального завдання.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 60 балів поточне оцінювання (у т.ч. ІНД3-35 балів);
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Модульні контролі за кожним змістовим модулем проводяться у тестовій формі на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/> відповідно до графіка навчального процесу.

Результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 25 запитань по 0,4 бали (10 балів), рівень 2 – 5 запитань по 1 балу (5 балів), рівень 3 – 1 завдання по 5 балів (5 бали). Усього – 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання	Критерії оцінювання	у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа
	завдання не виконано	0 %
	завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення	40%
	завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення	60%
	завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо)	80%
	завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень	100%

Студенти можуть отримати додаткові бали за самостійно виконане наукове дослідження з проблематики дисципліни, здобуті сертифікати в межах неформальної та інформальної освіти, пропозиції з удосконалення змісту, наповнення та методики викладання навчальної дисципліни.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Банківські операції і технології: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.М. Гладчук, М.Г. Марич, А.В. Марич, М.П. Федішин. Чернівці:

Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с.

2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.

3. Сосновська О.О. Страхування: навч. посіб. К.: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

4. Ушакова О. А. У93 Банківські операції: навч. посіб. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.

Допоміжна:

5. Cybersecurity of the Banking Sector in the Context of Digitalization of the World's Economy Natalia V. Trusova, Iryna O. Chkan, Nataliia M. Kondratska, Natalia Yu. Zakharova and Svitlana O. Osypenko THE BANKING LAW JOURNAL VOLUME 140,NUMBER 9, October 2023, 471-502(SCOPUS) <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85175070354&partnerID=MN8TOARS>

6. Larisa Melnyk, Nataliia Kondratska, Vita Havryliuk, Volodymyr Rudyk and Svitlana Burdeniuk. (2022) Optimization Model of Structural Allocation of Financial Resources in the Pension System of Ukraine. Review of Economics and Finance, 2022, 20, 216-228. URL:<https://refpress.org/ref-vol20-a26/> (SCOPUS)

7. Melnyk L. V. (2021). Credit-Investment Activity of Banks of the Ukraine: Financial Globalization, Risks, Stabilization (Кредитно-інвестиційна діяльність банків України: фінансова глобалізація, ризики, стабілізація). / N.V. Trusova, Z.S. Shilo, O.S. Prystemskyi Universal Journal of Accounting and Finance, 2021, 9(3), 450-468.

URL: https://www.hrpub.org/journals/article_info.php?aid=11068

8. Melnyk L. V. (2021). The Risks of Payment Systems of Banking Institutions of Ukraine. (Ризики платіжних систем банківських установ України). / N. V. Trusova, O. V. Hryvkivska, O.V. Gerasymova, M. A. Tereshchenko Universal Journal of Accounting and Finance 2021. 9(4): pp. 637-652.

URL: https://www.hrpub.org/journals/article_info.php?aid=11161

9. Trusova, N. V., Chkan, I. O., Kondratska, N. M., Zakharova, N. Yu., & Osypenko, S. O. (2023). Cybersecurity of the Banking Sector in the Context of Digitalization of the World's Economy. Banking Law Journal, 140(9), 471-502.

10. Заячківська О.В., Котик О.В., Кондрацька Н.М. Підходи до тлумачення фінансово-економічної безпеки страхових компаній. Вісник НУВГП. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2025, No2. стр. 3-8.

11. Кондрацька Н. М., Дума В. Л. (2023) Розвиток фінансових технологій банківської сфери:загрози та перспективи. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування (2(102)).С. 83-94.

<https://ep3.nuwm.edu.ua/27682/>

12. Кондрацька Н.М., Котик О.В., Заячківська О.В. (2025) Фінансова безпека страхового ринку в Україні. Економіка та суспільство, No76. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-18>

13. Кондрацька, Н. М., Ковшун, Н. Е., Дума, В. Л. (2021) Необанкінг та цифрова трансформація банківської системи України. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування (4(96)). С. 59-69.

14. Котик О.В., Любовська М.М. (2020). Загрози та ризики фінансової безпеки банків та шляхи їх усунення. Вісник НУВГП.

Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2020, №1. С. 111-124

15. Кухарчук, Петро. (2024). Механізм державного регулювання у сфері діяльності небанківських фінансових установ. Актуальні питання у сучасній науці, 2024, 6 (24).

16. Кушнір С. О., Батракова Т. І. Банківські операції: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 158 с.

17. Мельник Л.В. Кондрацька Н.М., Скаковська С.С.(2025) Підвищення фінансової стійкості банківських установ. Вісник НУВГП. Економічні науки. 2025. № 2. С. 125-137
URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=4640838>

18. Мельник С.І. Банківська система: навч. посіб. у схемах і табл. / Степан Мельник, Наталія Шевченко, Інна Висоцька ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 182 с.

19. Мельник С.І., Шевченко Н.В., Висоцька І.Б. Банківська система: навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с.

20. Мельник Т.А. Сибірцев В.В. Страхування: навч. Посібник / Т.А. Мельник, В.В. Сибірцев. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. - 307 с.

21. Опальчук Р.М. Страхувий менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с.

22. Про банки і банківську діяльність: Закон України № 2121-III від 07.12.00. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

23. Про кредитні спілки: Закон України від 14.07.2023р. № 3254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text>

24. Про страхування: Закон України від 18.11.2021р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

25. Про фінансовий лізинг: Закон України від 14.12.2021р. № 1953-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/t211201?an=354>

26. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 02.10.2023р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

27. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник /О.О. Сосновська. – К.: Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. - 328 с

28. Трусова Н.В., Кондрацька Н. М., Дума В.Л.(2022) Стійкість розвитку похідних фінансових інструментів у банківській системі. Modern Economics. 2022. №35. С. 123-129. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/35-2022/trusova.pdf>

29. Ушакова О. А. Банківські операції: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2021. 226 с.

30. Черв'як, А. (2021). Міжнародний досвід з контролю за діяльністю фінансово-кредитних установ як основа їх економічної безпеки. Економіка та суспільство, (24). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-53>.

1. Financial Services and Markets Authority. URL: <https://www.fsma.be/en/what-fsma>.
2. The National Pawnbrokers association (NPA) <https://www.nationalpawnbrokers.org/about/>
3. Законодавство України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>
4. Офіційний сайт Групи Світового Банку. URL: www.worldbank.org
5. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <https://www.ebrd.com/home.html#>
6. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://www.uainsur.com>
7. Офіційний сайт Міжнародного Валютного Фонду. URL: <http://www.imf.org>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
10. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, зокрема такі, як статті, в т.ч. у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus і Web of Science.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, здатність оцінювати ризики та приймати рішення, Економічна компетентність та інші.

Здобувачі вчаться працювати в команді, ефективно взаємодіяти та досягати спільних результатів, брати на себе ініціативу, мотивувати та організовувати роботу інших; працювати в умовах різноманітності та враховувати міжнародний контекст фінансової діяльності.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/> Студенти можуть самостійно на платформах онлайн-освіти (Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набутти очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.

Рекомендовані курси в рамках неформальної освіти наведено на платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені у Положенні про академічну доброчесність - <https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2561>

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними, виконання інтерактивних завдань та формувального оцінювання

Автор
Доцент

Наталія КОНДРАЦЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №79
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100